

شفاف سازی و سالم سازی اقتصاد از طریق تهیه و تنظیم طرح های سرمایه گذاری

امروزه در دنیا، دانشگاه کارآفرین به بحث جدیدی تبدیل شده که برای رسیدن دانشگاه‌های کشورمان به آن سطح، نیازمند الگوبرداری از دانشگاه‌های معتبر و موفق در این زمینه در سطح دنیا هستیم. اما آنچه که باید پیش از آن مورد توجه قرار گیرد اینست که تبدیل دانشگاه‌ها به دانشگاه‌های کارآفرین باید از مرحله دانشگاه‌های نسل اول (آموزش محور) به دانشگاه‌های نسل دوم (پژوهش محور) به درستی طی شده باشد تا بتوان با اتکا به آموزش، پژوهش و مهارت‌آموزی به دانشگاه‌های نسل سوم (کارآفرین) رسید. با این همه برخی از دانشگاه‌های کشور همچون دانشگاه صنعتی شریف یا امیرکبیر با اتکا به یافته‌ها و مهارت‌آموزی‌ها، در حوزه رفع مشکلات صنایع توانسته‌اند نقش آفرین باشند. تدوین بسته فناوری یا اکوسیستم کارآفرینی دانشگاه گیلان نخستین گام‌ها برای توسعه آموزش کارآفرینی در دانشگاه گیلان است که به صورت یک استراتژی تعریف شده است و در قالب آن کلاس‌ها و دوره‌های استارت‌آپ متعددی نیز برگزار شده است. در قالب این بسته، با برگزاری دوره‌های کارآفرینی تخصصی و مهارت‌افزایی یک ساله در تلاش هستیم که دانشجویان را برای ورود به بازار و حوزه‌هایی که نیازمند دانش هستند از جمله صنعت کشور و استان آماده کنیم. اگرچه این گام، گام تحولی در دانشگاه تعریف می‌شود اما باید پذیرفت که باید آموزش کارآفرینی را از نظام آموزش و پرورش به نسل آینده بیاموزیم. متأسفانه آنچنان که باید در حوزه کارآفرینی از دانشگاه‌ها حمایت نمی‌شود به طوری که ابزارهای تشویقی برای استادانی که در این حوزه وارد می‌شوند بسیار کم است. انتظار می‌رود که استقلال موردنیاز به دانشگاه‌ها در حمایت از کارآفرینی داده شود تا اساتید را به سمت رفع نیازهای علمی کشور از جمله صنایع هدایت کرد. دانش بنیان شدن و اقتصاد مقاومتی دغدغه‌ای همه‌گیر و ملی نیست به رغم اینکه شعارها درباره این دغدغه بسیار زیاد است اما در عمل شاهد هستیم که در بطن و لایه‌های درونی مراکز آموزش عالی و همینطور دستگاه‌های اجرایی و قانونگذار توجه قابل توجه و ملموسی به دانش بنیان شدن نشده است. در دانشگاه گیلان کلینیک صنعت راه اندازی شده است. در این راستا تلاش شده که ارتباط گیری لازم با صنعت صورت گیرد تا بتوان با اتکا به دانش اساتید و دانشجویان دانشگاه گیلان نسبت به رفع مشکلات صنایع در سطح استان اقدام کرد.

کار آفرینی دانشگاهی: تعاریف، ابعاد و الزامات

نقش‌های ویژه دانشگاه کارآفرین

- عرضه دانش‌آموختگان کارآفرین به جامعه
- تربیت نیروی متخصص برای تدریس، پژوهش، مشاوره و کارشناسی در امور کارآفرینی
- تولید دانش بومی کارآفرینی برای تأمین نیازهای کشور
- حمایت از تشکیل و توسعه شبکه‌های تخصصی کارآفرینی
- تربیت دانش‌آموختگان کارآفرین آماده تأسیس کسب و کار جدید
- ایجاد جریان نوآوری در کشور
- ایجاد شرکت‌های مبتنی بر فناوری‌های دانش‌بنیان
- حل مشکلات جامعه، دولت و بنگاه‌های کسب و کار.

وظیفه کار آفرینی دانشگاه ها

- انتقال تجاری دانش و فن آوری نشات گرفته از دانشگاه ها به وسیله نوآوری (تجاری سازی)
- کاهش شکاف بین دانش و نوآوری
- افزایش پتانسیل نوآوری به وسیله تولید دانش

شش مولفه کلیدی برای کار آفرین شدن دانشگاه ها

- ساختار منعطف
- فرهنگ کارآفرینانه منسجم
- تعامل مستمر با محیط (جامعه و صنعت)
- چشم انداز مشترک
- استراتژی آینده نگر
- جستجوی فعالانه به دنبال موفقیت و ایجاد کسب و کار مخاطره آمیز
- توجه به نیروی انسانی
- ایجاد فضا برای حمایت از فعالیت های نوآورانه افراد

کارکرد های دانشگاه کار آفرین

- توسعه قابلیت های کار آفرینی
- تولید و انتقال دانش
- تولید دانش: توسعه و فراهم کردن دانش جدید
- انتقال دانش: آموزش و توسعه منابع انسانی
- ترویج دانش: اشاعه دانش و فراهم کردن نهاده ها برای حل مسئله
- تجاری کردن دانش: تبدیل دانش به فن آوری و تجاری سازی آن
- ایجاد شرکت های دانش محور
- راه های تجاری کردن دانش:
- واگذاری امتیاز بهره برداری
- ایجاد شرکت های تجاری
- ایجاد صنایع و خوشه های صنعتی
- حل مشکلات جامعه و صنعت

عوامل محیطی موثر در توسعه کار آفرینی دانشگاهی

- رقابتی کردن فعالیت دانشگاه ها در: (فشار عرضه)
- جذب منابع، تولید دانش، تربیت نیروی کار آفرین و نوآوری
- استقلال دانشگاه در: (جذب تقاضا)
- پذیرش دانشجو، حذف و اضافه کردن رشته ها، تنظیم فعالیت ها و ظرفیت ها با توجه به نیاز محیط
- رقابتی کردن فضای کسب و کار (تنظیم بازار)
- افزایش نیاز به نوآوری در کسب و کار و ایجاد پیوند قوی صنعت و دانشگاه

○ منطق ساده است: مطلوبیت/عرضه/تقاضا

آموزش، ترویج و فرهنگ کار آفرینی

آموزش، ترویج و فرهنگ کار آفرینی

○ دانش

ایده پردازی

انتخاب ایده

تدوین طرح کسب و کار

جذب منابع

سازماندهی و راه اندازی کسب و کار

○ مهارت

کار گروهی

مذاکره

ارتباطات

○ نگرش

دیدگاه نسبت به توسعه

دیدگاه نسبت به زندگی

دیدگاه نسبت به آینده

دیدگاه نسبت به ایفای نقش در جامعه

آموزش کار آفرینی دانشگاهی

○ کار آفرینی فردی و سازمانی

دانشگاه به عنوان سازمان کار آفرین

اعضای دانشگاه کار آفرین باشند.

○ کار آفرینی اقتصادی و غیر اقتصادی

○ روش آموزش

کار آفرینی عملی و آموزشی

ایجاد جریان کار آفرینی از طریق تعامل دانشگاه و محیط

چالش دانشگاه ها

فشارهای محیطی بر دانشگاه ها و مشکلات آموزش عالی

○ کاهش بودجه های پژوهشی

○ کاهش حمایت های مالی

○ تغییر انتظارات از نقش دانشگاه در ارتباط با تعامل بیشتر با محیط

○ عدم هماهنگی با نیاز های جامعه

○ عدم جامعیت در راستای ایجاد کسب و کار

موانع و مشکلات برای تجاری سازی دانش در دانشگاه ها

○ بروکراسی و عدم انعطاف سیستم مدیریت دانشگاه

- ضعف ارتباطات و فقدان شبکه‌های ارتباطی میان سرمایه‌گذاران، فعالان صنعت و دانشگاهیان (گلخانه)
- فرهنگ متفاوت فعالان صنعت و دانشگاهیان (جزیره)
- قوانین ضعیف حفاظت از دارایی‌های فکری در سطح ملی
- وابسته بودن دانشگاه به بودجه‌های دولتی
- ضعف اطلاعات دانشگاه درباره نیازها و اولویت‌های بخش کسب و کار
- عدم احساس نیاز و فقدان انگیزه در دانشگاه برای تجاری‌سازی دانش

معیارهای عملکرد آموزشی دانشگاه

شاخص‌های ارزیابی عملکردهای آموزشی در دانشگاه کارآفرین

- میزان توسعه قابلیت‌های کارآفرینی
- میزان آموزش مهارت‌های کارآفرینی
- ارائه واحد‌های درسی مرتبط با کارآفرینی
- تعداد رشته‌های آموزشی بین رشته‌ای
- برگزاری همایش‌ها، جشنواره‌ها و رقابت‌های کارآفرینی
- نسبت استاد به دانشجو
- نسبت اعضای هیات علمی در هر یک از مرتبه‌های علمی
- سرانه فضا و امکانات آموزشی
- اعضا هیات علمی عضو انجمن‌های علمی داخلی و خارجی
- نسبت اعضای علمی ارتقا یافته
- تعداد اعضای هیات علمی استخدام شده
- نسبت دانشجویان تحصیلات تکمیلی
- نرخ رشد اعضای موفق به اخذ جوایز علمی
- نسبت نرخ رشد اعضا به نرخ رشد دانشجویان و نرخ رشد رشته‌ها
- تعداد رشته‌ها
- نرخ رشد پایان‌نامه‌ها، کنفرانس‌ها و کلاس‌ها
- کیفیت خروجی یا معدل دانش‌آموختگان

معیارهای عملکرد پژوهشی دانشگاه

- - تعداد طرح‌های پژوهشی که اعتبار آن از منابع خارج دانشگاه تامین شده است.
- تعداد طرح‌های پژوهشی انجام شده به صورت مشترک با صنعت
- تعداد پژوهش‌های کاربردی
- تعداد طرح‌های مداخله‌ای که نتایج آن منجر به تغییر در سیاستگذاری‌های کلان کشور شده است
- شاخص تعداد نیروی محقق
- نسبت دانشجو به استاد که اگر زیاد باشد، اساتید فرصت تحقیق کمتر می‌باشد.
- سهم تحقیقات از تولید ناخالص ملی
- تعداد کتابخانه‌ها و پایگاه‌های اطلاعات علمی
- وجود نشریات علمی

- تعداد همایش ها
- تعداد کتب تالیف شده توسط محققین دانشگاهی
- تعداد مقالات ارائه شده در مجلات و همایش های علمی و داخلی

کار آفرینی در دانشگاه گیلان

برنامه ریزی برای توسعه کار آفرینی دانشگاهی

- ایجاد اصلاحات ساختاری، فرآیندی و فرهنگی
- تدوین چشم انداز مطلوب استراتژی با مشارکت همه اعضا (هدف - استراتژی - برنامه ریزی)
- تغییر دیدگاه تولید علم (پژوهش ها با هدف حل مسائل و عرضه محصولات جدید بر مبنای دانش انجام شود)
- تغییر برنامه های آموزشی (دروس تخصصی - یادگیری بر مبنای حل مسئله و مشارکت - تحقیق جزو لاینفک روش تدریس باشد - تقویت قدرت ایده پردازی در دانشجویان)
- ترویج فرهنگ کار آفرینی در اعضای دانشگاه
- اصلاح ساختار سازمانی دانشگاه (حذف قوانین بازدارنده - تمرکز زدایی - ایجاد سازمان های تخصصی برای تجاری کردن تحقیقات دانشگاهی)
- طراحی سیستم پاداش بر مبنای نتایج برای ترغیب کار آفرینی دانشگاهی
- طراحی سیستم های بازخور و ارزیابی فناورانه
- استقلال دانشگاه و موسسات داخلی دانشگاه

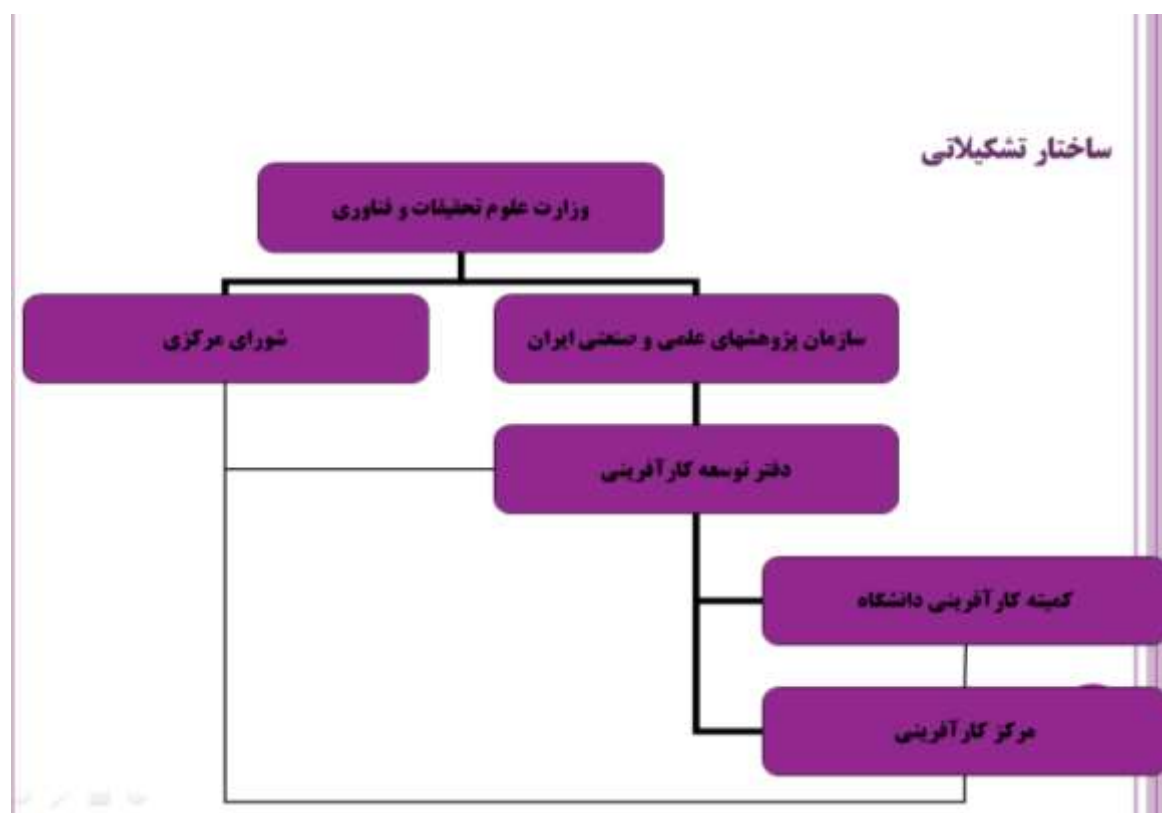
زمان بندی سال ۹۶ مرکز کار آفرینی

سکانس های طرح	ماه ۱	ماه ۲	ماه ۳	ماه ۴	ماه ۵	ماه ۶	ماه ۷	ماه ۸	ماه ۹	ماه ۱۰	ماه ۱۱	ماه ۱۲
نهایی سازی ساختار، افراد، مسئولیت ها، گام ها و سرعت پیشروی	■											
برنامه ریزی و اولویت بندی طرح های مرکز رشد و شتابگری	■											
طرح و تصویب برنامه کلی و بودجه یکساله		■										
طرح و تصویب برنامه پایش و ارزیابی عملکرد		■										
رابرینی حیاتی با نهادهای مدنی و سیاستگذاری			■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
برنامه های آموزشی عمومی (NEE)		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
برنامه های آموزشی تخصصی (EE) آزاد و دانش آموزی		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
برنامه های آموزشی تخصصی (EE) دانشگاهی		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
برنامه های مهارت افزایی و استارتاپ		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
سلسله نشست های عصری یا کارآفرینان		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
فراخوان جذب ایده ها، معرفی، پذیرش و پایش در مرکز شتابگری		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
تدوین و چاپ مجله کارآفرین گیلان		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

●● از لحاظ ابعاد احصاء ماه های ذکر شده آغاز می گردد.

فلسفه و رویکرد راهبردی طرح کاراد (به روز شده ۱۳۹۰)

- فلسفه:
- کارآفرینی یک خصیصه ذاتی نیست و از راه آموزش مناسب قابل تحصیل می باشد
- رویکردها
- ترویج روحیه و فرهنگ کارآفرینی و ارتقای شناخت جامعه دانشگاهی و دانشجویان نسبت به کارآفرینی
- ترغیب دانشگاه ها به دوره های آموزش کارآفرینی
- گسترش تحقیقات کارآفرینی
- کمک به کارآفرینان جدید و توسعه کارآفرینان موجود از طریق فراهم کردن امکانات اولیه برای شروع کارآفرینی

خلاصه بخش پرسش و پاسخ

آقای دکتر مولایی پور مدیرکل اموراتقتصاد و دارایی:

دانشگاه گیلان باید از حالت انحصاری خارج شود و مشکلات استان گیلان را حل کند. انتظاری که از دانشگاه گیلان می رود این است که باید بخش های مختلف اقتصادی استان را خوب شناسایی کند مانند کشاورزی، گردشگری و خدمات و صنعت ... و بعد برای حل مشکلات در حوزه های مختلف مثلاً گردشگری و صنعت و غیره راهکار ارائه دهد و نقش خود را در این حوزه ها خوبی ایفا کند. بنابراین دانشگاه گیلان باید از حالت انحصاری خارج و به سمت رقابتی شدن برود و دیگر آن که دانشگاه گیلان باید ادامه دهنده خودش باشد نه مثلاً دانشگاه تهران.

پاسخ:

این که دانشگاه مال استان است و باید در خدمت استان باشد ما در استان این نگاه منسجم را نداریم از طرفی خود دانشگاه یکسری آئین نامه های تمرکزی دارد که هدایتش نمی کند، در رابطه با این که می گوئید دانشگاه اید از انحصار خارج شود، من

کاملاً موافقم ولی اقدامی که برای خروج از انحصار شده، مثلاً دانشگاههایی که ایجاد شدند وزارت علوم آئین نامه داده است. در حالیکه دانشگاه آزاد حداقل یک هیئت علمی دارد ولی این ها هیئت علمی هم ندارند که کارها را بررسی کنند. در هر صورت ما با شما هم نظر هستیم فقط به دنبال راهکار می گردیم که چگونه از این فضا خارج شویم.

آقای پاک سرشت از اتاق بازرگانی:

اگر خش خصوصی بخواهد دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی را بپذیرد قطعاً نباید مشکلات شم را بشنود و بالعکس باید توانمندی های شما را بشنود، در حال حاضر دانشگاه و حوزه تحقیقاتی آن جلوه ای را که برای کمک به حوزه اقتصادی و بخش خصوصی باید داشته باشد ندارد، بنابراین باید مشکل حل شود.

پاسخ:

ما وقتی خودمان را نقد می کنیم به منزله زیر سوال بردن کل توانمندیهای ما نیست. در اینجا هدف عرضه توانمندی ها نیست برای آنست که اشکالات را اصلاح کنیم. در حقیقت می خواهیم ضعف های موجود را تحلیل کنیم و برای آنها راهکارهای مناسب پیدا کنیم. بحث اقتصاد و دانشگاه از هم جدا نیست و یک مجموعه ای است که در هم تنیده شده است.

آقا فیروزمنش از موسسه ایده پدید

تعاملات بین المللی در برنامه هایی که تدوین کردید کجاست؟ ظرفیت استفاده از بخش خصوصی برای پیشبرد برنامه هایتان چقدر است؟ و چه جایگاهی در برنامه ریزی تان دارد؟

پاسخ:

ما هنوز در رفع مشکلات استان و کشور مان آماده نیستیم و گام برداشتیم ابتدا باید نقش آفرینی در خود استان و کشور داشته باشیم و بعد نقش آفرینی بین المللی. ولی باید دیدگاه بین المللی داشته باشیم و با آن دیدگاه کار کنیم. در رابطه با سوال بعد، باد روشن شود مثلاً ممکن است از چند کارآفرین خبره در بخش خصوصی استفاده کنیم و آنها در بخش ها نقش آفرینی کنند. یا خبرگان صنعت را بیاوریم به صورت سیستماتیک تعریف کنیم و بیابند و در پروژه های دانشگاهی دخیل شوند و یا حتی در کلاس ها شرکت کنند. مثلاً یک خبره صنعتی می تواند مشاوره پروژه ای شود این بسترش فراهم شده است.

خانم محمد پور نماینده تام الاختیار جهاد کشاورزی:

اگر دانشگاه کار آفرین را به صورت سازمان بینیم برای این کار سه بحث مطرح است. ۱- بحث تغییر سازمانی ۲- محیط خارجی ۳- تعامل بین سازمانی و محیط در بحث مدیریت آنچه خیلی مهم است مدیریت مشارکتی است. ما سه جریان درآمدی در دانشگاه کار آفرین داریم ۱- بودجه دولت ۲- بودجه ای که دانشگاه از شورای پژوهش، وزارت نفت و وزارت اقتصاد و ... پروژه هایی مشترکی که از آنها تامین مالی می کند ۳- بودجه ای که دانشگاه بخش خصوصی تامین می کند شما در تدوین استراتژی می گوئید که همه اعضا حضور دارند آیا از این بخش هم برای تدوین استراتژی دانشگاه گیلان استفاده شده است؟ آیا ابزاری دارید محقق شما مطابق با سیاست های شما تحقیق کند نه بر اساس علایق شخصی؟

پاسخ:

در برنامه های آموزش و پژوهش بر مبنای برنامه راهبردی دانشگاه در سال ۱۳۹۶، گروه های پژوهشی برای خودشان برنامه راهبردی داشته باشند و اعضا هیئت علمی هم باید متناسب با آن برنامه داشته باشند و مرتب باید کنترل شود و متناسب با زمان برنامه ریزی شده پیش رود. حوزه معاونت پژوهش متولی آنست که با دانشگاه ها و گروههای پژوهشی تعامل داشته باشد و برنامه هایشان را تدوین کنند.

آقای نوروزی معاون اقتصادی اداره کل امور اقتصادی و دارائی استان:

با توجه به عدم اعتماد فعالان حوزه صنعت به مراکز علمی مانند دانشگاه گیلان و نبود آشنایی با توانمندی های دانشگاهیان باید این اعتماد را بوجود آورد و سپس با ارائه راهکارهای علمی و متکی به دانش و فناوری، مشکلات فعالان حوزه صنایع را حل کرد. دانشگاه گیلان پس از اعتماد سازی باید برای بازارهای دیگر دانشگاههای کشور رقابت ایجاد کرده و محصول تولید کند. در نتیجه از چنین دانشگاهی می توان انتظار داشت در رفع مشکلات صنعت و سایر حوزه های استان، راه گشا بوده و نقش خود را به نحو مطلوب ایفا کرده است.